

ОРГАН НА ТРАКИЙСКАТА ЕМИГРАЦИЯ—Хасково

Гл. редактор: Стаю Кирев

излиза всеки вторник

Цена 5 лева

— Нашата програма е да сближаваме и обединяваме християнските народи, а особено славянските племена, които населяват балканския полуостров.

В. Левски

Жената тракийка

Тя е героиня. Надали в света има друга като нея, която толкова пъти да е била емигрантка и толкова много пъти да е ставала бежанка и бездомна!

Тракийката не за първи път е лишена от земята на Тракия, от бащиното си огнище и от всичките източници на земните блага, скрити в недра на родната ѝ земя. Но единичното, което остава дълбоко в нейното съзнание, това е вярата ѝ, че ще настъпят дни на справедлив мир и тя отново ще може да се приюти в родната си бащина стреха

Когато мъжа не е на война, тя е само майка, домъкиня и работничка в стопанството. Когато, обаче, мъжа е на война, тя е всичко: майка, глава на семейство, домакиня, ръководителка и работничка в стопанството, за нея няма сън, няма почивка, Тя смогва да отгледа по три-четири невръстни деца, да пере, да готви, да приготви хляб, да ходи на фабриката или да оре, да копае, да извършва сѐидба, жетвата, вършидбата, сянокосенето, да отглежда добитък, да копува, да пропавя и пр. и пр. И всичко това става за сметка на съня ѝ на спокойствието и здравето ѝ.

В стопанството има работа, която иска мъжки сили и особена същност. Тракийката не се колебае. Тя потна и изморена с две ръце вади от браздата затъналото тежко рало или плуг. Тя товари и разтоварва колата. Ходи на воденицата. Тя работи, като мъж и като жена. Тя твори блага. Дава живот на бъдещия гражданин и го възпитава в трудолюбие нравственост и себеотрицание в името на върховната народна свобода. Ето кое прави нейната роля и значения величави.

Едно само липсва на жената тракийка, че тя не е свикнала да живее обществен политически живот и ние рядко ще я видим, да не кажем никак, в нашите редове. Нека се постараям щото жената тракийка да влезе в нашите редове, за да може цялостно и блясково да изградим еликото дело.

В. Катърниев

ТЕАТРАЛНАТА ТРУПА на турското малцинство в Хасково

На 20 т. м. в салона на общинския театър театралната трупа при турското културно-просветно д-во „Окума Юрду“ изнесе нравствено поучителната драма „Невинната Небахат“ и малката комедия „Аз паша ли съм“ от местния турски театрал Мехмед Брашнаров.

С предубеждение отидох да видя какво може да даде една туска любителска трупа, както това правим към всички любители на изкуството. Но много пъти сме бивали възхитени от тези, към които сме гледали с недоверие. Това подчерта и турската трупа, която имах възможност да видя. Тези сили от малцинствата, които се таяха през фашисткия режим, защото се третираха като неравноправни граждани, днес при О. Ф. България те свободно разгръщат своите способности и тепърва ние ще трябва да ги отценим.

Като първа проява на турското малцинство в Хасково е театралната трупа, която при препълнени салони е изнесла вече няколко представления.

С представяне на „Невинната Небахат“ още в първото действие човек пречупва своето предубеждение, когато гледа издържаната и непри-

нудена игра на артистите. Те увличат и завладяват с своите реплики и мимики. Особено добри изпълнители бяха Мехмед Брашнаров в ролята на Али Ага и Садула Юсеинов в ролята на Саами бей.

Хубава игра дадоха и Иофакет Фирадова и Ахмед Изетов. Не помалко ценни бяха и останалите.

Изпълнението на комедията също беше добро. До като Мехмед Брашнаров го гледахме в драматична роля тук в комедията той пак се справяше с ролята си и даде отлична игра. Добри в ролите си бяха и Ахмед Реджебов, Зия Хюсеинов, Емине Ахмедова, Ахмед Брашнаров, Шерафет Мехмедова и др.

Бригадирска вечер

На 24 т. м. в салона на Общинския театър отдел трудови бригади при О.Ф. комитета - Хасково, устрой бригадирска вечер, на която бяха раздадени отличия на проявилите се ударници. Поздравиха ударниците и поднесоха приветствия Петър Парапанов от О.Ф. комитета, н-к на гарнизона подполковник Христов от името на войската, Виктор Петров от името на народните представители и др.

Спомени от миналото

ИСТИНАТА И ДЕЙНОСТА НА ВОЙВОДАТА ДИМИТЪР П. МАДЖАРОВ през 1913 година

Аз вече знаех името Димитър Маджаров, а в Мерхамли се лично запознах с него. Личеше още при последната ни раздяла по смялото изражение на лицето му решението му да не остави това трудолюбиво население на произвола, след като на 10. VII. 1913 година се изтеглят българските административни и военни власти заедно с част от населението на Тракия в старите предели на Царството, по-голямата част от Дедеагачка околия, източната част на Гюмюрджинска и западната на Софлийска околии остават по селата си.

Започна междуцарствения живот в тия напустнати от нас и незавети от турците места, което дава възможност на местното турско население да се групира в башибузушки банди и започне своите издевателства над останалото беззащитно българско население.

Бурната душа на Димитър Маджаров не можа да стои безучастна в тоя трагичен безцарствен период, изважда го от наблюдателното му поведение и дава волност на неговото по Божя воля бунтарско призвание. Събира свои верни пет души другари и турга началото на своята чета, с която започва смялата си задача. Първите му пет другари—четници са: Стою Вълчев, Станко Стоев Глухчев, Коста Петков Кел Петков, Манол Вълчев Манолов и Митро Пейков—всички от с. Мерхамли, Дедеагачка околия. С тия храбреци Маджаров започва да броди необезлюдените села, да ги ободрява и им вдъхва вярата, че в най-скоро време българската войска ще се върне и те ще бъдат пак под закрилата и под стрехата на своята родина, а до него момент всички да бъдат на щрек за самоотбрана при евентуални набези на турската папlach.

Така бродейки селата и организирайки населението за самоотбрана, към малката му чета започват да се присъединяват нови доброволци готови да се жертвуват за родината и в последния момент достигат до почетната цифра 120 души с въоръжение половината с пушки, а останалите кой с каквото може. По тоя начин Маджаров успява да организира почти всички останали села за самоотбрана в нещо като самоуправление, а той с своята вече внушителна по брой чета служи на всички като орлица—майка закрилница, готов вече да даде отпор не само на башибузушките банди, а и на явилите им се на помощ редовни турски войски преминали р. Марица.

Тая дейност на организация продължава до м. Август, когато изпратения за разузнаване от Харманлий-

ския генерал Велчев, воевода Руси Славов от Нова Загора с 24 души четници пристига и се среща с Маджаров надвечер в местността върх „Св. Елена“. Тук двамата воеводи се разбират и разработват своя план на обща дейност, благодарение на което обстоятелство организираното вече население за самоотбрана и под закрилата на тия две чети с доблестните им и самоотвержани водачи е могло да просъществува спокойно, без да може да проникне какъвто и да било аскер или башибузук в селата им цели три месеци, т. е. до деня на рекопацията, която двамата воеводи са очаквали по силата на Букурешкия договор най-късно след 10 дена от тяхното събиране.

Двете чети с своите координирани действия са влизали в чести стълкновения с турските башибузушки банди и с турска редовна войска, която била вече преминала р. Марица при гр. Софлу и окупирали самия град, като за главна задача са имали да се явяват винаги в помощ и защита на най-застрашените села и пунктове.

На 7 август Д. Маджаров с четата си и селяни от селата Окуф, Турбалъкьой и Балъкьой се противопоставят на редовната войска и башибузук, която била вече преминала гр. Фере и приближавала с. Окуф. При самото с. Окуф влезъл в сражение с тях и отблъснал до р. Марица, която те преминали и пълен безпорядък и бягство, а Маджаров завладява наново гр. Фере в момента напустнат от населението.

На 8 август Руси Славов с своите 24 юнаци и въоръженото местно население пък посрещнал идещата с две планински оръдия и две картечнищи редовна войска и башибузук от Софлу и през с. Голям Дервент, влязъл в сражение и ги разпръснал в панически бяг.

Понеже връщането на Българската войска се бавило все още, турското население се почувствувало силно поощрено и започнало да пълни числеността на башибузушките банди и образувала се и така наречената Гюмюрджинска република, а гр. Дедеагач бил завзет от редовна гръцка войска. При това положение двамата воеводи виждали вече опасността за българското население и за да го запазят, те влезли в връзка с чуждите консули в Дедеагач и след като получили тържественото им обещание да поемат закрилата на българското население, което би се прибрало от балканските села в града.

(следва)

МЛАДЕЖИ-ТРАКИЙЦИ НА РАБОТА

Пожарът угасна. Оръдията и картечните замъкнаха. Настъпи ерата на мирно развитие и строителство. Настъпи моментът, когато на международната конференция ще бъдат разрешени всички спорни въпроси, когато ще бъдат определени етническите граници между държавите. Какво ни налага днешния момент? Налага ни да се организираме и сплотим здраво около своята организация. Организацията ни в Хасково съществува, тя има клуб, членове, но тя не живее. Животът се характеризира с действие, с проявена дейност. Ние трябва да я оживим, да проявим ползотворна, културно-просветна дейност, за да покажем

на обществото, че в Хасково тракийските емигранти мислят и творят за ОФ България. Да издигнем вторинето на нашата организация, да помагаме за разпространение на печатния ни орган „Тракийска дума“, за да покажем, че в България има хора, прокудени от гръцката фашистка власт, които твърдят че Тракия е тяхна родина и мислят за нея. Кой друг, ако не ние младежите, можем да бъдем изразител на живота на организацията ни? Затова, тракийски младежи, да се сплотим около организацията си и да помогнем за нейното издигане. На работата!

Янко Мавров

„Мистет Перкинс“

пред работниците от заводи „Вулкан“—Марийно

На 13 ноември артистите от Хасковския Общински театър, посетиха заводи „Вулкан“ и пред препълнен от посетители салон, изнесоха пиесата „МИСТЕР ПЕРКИНС“ (В страната на СССР). Заслужено вулканци аплодираха провинциалните културтрагири. Реално и правдиво ни бе представен моралния лик на един от многото американски журналисти, които усведомяваха света за живота на народите от загаднатата славянска страна СССР и които я посещаваха с предубеждението да станат глашетаи на анти-съветския вой.

Такива и сега, когато много народи употребяват усилия да праустроят страната си в духа на истинска демокрация и прогрес, правят посещения, уж да проучат и станат изразители на действителното положение, но като журналиста, от пиесата—Хари Хемп, не могат да се освободят от своето предубеждение.

Нужен е човек реалист, който да провери всичко сам и да се убеди в истината. Такъв ни е представен в лицето на мистър Перкинс. Наистина колко сполучлив представител на дяловия човек—чужденеца Американец, за когото личния интерес е над всичко, но който все пак е реалист и истината само го интересува. Представен ни бе също така и новия съветски човек—колхозника и младежа от дълбокия тил и боеца от фронта, чийто живот се осмисля само от интересите на народа и величието на родината.

Нова величествена съветска действителност се разкрива пред нас, която покорява и най-злостните врагове, дошли да търсят слабостите на съветските граждани. Но убедили се в самоувереността и родолюбието на новите хора, се завръщат с „Завършена мисия“.

Ето пример за подражание. Да градим, да градим с пълна вяра в силите народни за величието на родината. Да издигнем демократична ОФ България до завидна висота и освободим така делото народно от предубеждения и злоезичество.

Мисията на мистър Перкинс е завършена но мисията на тружениците за повече просвета и по висока култура сред народа при новите условия на ОФ България е в своето начало. Благодарим от сърдце за посещението на Хасковските артисти и се надяваме, че често, много по-често от досега, ще ни удостоят с вниманието си, за да разнообразят тежкия живот на миньорите от МАРБАС.

Ив. Киров

Из СССР

В Одеса се строи радиотелефонен завод който ще произвежда радио-приемници, телефонни апарати и комутатори.

Вече са пуснати в действие механичния, монтажния и електромонтажния отдели.

ДА ПРОЧИСТИМ ТРАКИЙСКИЯ НАУЧЕН ИНСТИТУТ

Година наред Тракийската Емиграция бе прицел на фашистки домогвания. За тая цел фашисти използват Тракийската Организация служейки си с нейните водачи, които бяха в тесен допир с организация като „О. Паисий“ и др.

Паметни ще останат борбите водени от Тракийската левица по конгреси и чрез печата в домогванията на Велико-българския шовинизъм да пустнат корени сред Тракийската Емиграция. Не така, обаче, седи въпроса с бившите официални представители на Върх. Изпъл. Комитет и Трак. Научен Институт. Едни от тях останаха верни последователи

антифашисти, а други, с продадена съвест, отидоха до там, че намериха за нужно да поздравят Хитлер и Мусолини в тяхните пъклени намерения за избиване на човечеството. Днес, когато всичко се прочиства, за да тръгне по новия път за зближение и разбирателство между народите, най-малко имат място хора в Трак. Науч. Институт, представители на Велико-българския шовинизъм и агенти на Хитлер.

Да прочистим редовете си от всички ония, които до вчера служеха с всички сили на фашизма, а днес се мъчат да играят ролята на борци.

Г. Антонов

Младенцата строи за О. Ф.

Антифашистката тракийска младеж от селата Горно-войводово и Балкан на брой 22 души, организирани в своята организация, наред с своята предизборна работа, не остават назад и по своята трудова дейност. Така например младежите от с. Балкан по цели дни разрушават една стара турска джамия и я приспособяват за чичалище на селото. За същото са направени 3,000 кирпичи, превозват се камъни и пясък. Събрана е сумата 30,000 лв. която ще бъде употребена за разходи по постройка на читалището. Освен това, същите младежи са събрали и събират още слънчоглед, от който ще бъде получено масло и раздадено на бедни селски семейства.

Хвала на такава патриотична и трудолюбива младеж.

Младенцата от съседното село Горно-Войводино по примера на сво-

ите другари от с. Балкан са се нагърбили и строят здание за кооперация която ще освободи селяните от отиване в съседните села за купуване на бакалски стоки. Необходимите камъни, пясък и дървени материали се превозват от младежи. Същата младеж е докарала 30 коли дърва за нуждите на училището. Събрано е доброволно доста голямо количество слънчоглед на, които маслото ще бъде употребено за нуждите на бедното население.

Така работи младежта от горните две села и нищо не е в състояние да разруши единството в тяхната обща организация. Напук на младежите разколници те градят своето единство и щастливо бъдаще, чрез щастието на своите села. Нека тяхната работа послужи за пример на младежите от другите села и околността.

Съобщава Г.

Нов литературен сборник

Наскоро ще бъде сложен под печат литературен сборник, който ще обхваща сюжети от 9 септември до сега. Поканват се литературните работници от Хасково и околността, които желаят да участвуват в сборника с свои творби (разкази, стихове, репортажи, пътеписи и фейлетони) да ги представят до края на този месец в Обл. инспекция на информацията и изкуствата—Хасково.

Анулиране дълговете на Югославските селяни

Югославското правителство е решило да анулира задълженията на всички земеделци, в размер до 5 хил. динари.

Дълговете над тази сума ще бъдат също анулирани, но само на ония селяни, които са участвували в партизанската борба и на фамилията на селяни, загинали в полето на честта или убити в германските лагери.

ТРАКИЙЦИ, ЧЕТЕТЕ И РАЗПРОСТРАНЯВАЙТЕ ВАШИЯ ВЕСТНИК!

с гръм от скалната стена. С очите на тъмния и безстрашен лес... с косите си разклащаше земята, с дъхът си спираше врагът. Тя беше неговия идеал.

И чак сега Павел разбра, че другарското чувство прелива, ражда се героична любов тук, където за пръв път той видя Вена на твърдата скала—героинята, боркинята и любимата жена.

И точно пред прагът на своята любовна изповед, Вена стана и каза: „Друг по-свят дълг ни зове, Павел—дългът ни към паметта на другаря Ради. Не бива да оскверняваме другарските чувства преди да споделиме нашите.“

Тъй тихо беше наоколо. Дърветата бяха свели клони от скръб и болка. Слънцето потрепваше от мъка... Мястото беше обрасло с буйна зеленина; из която се подаваха цънавали цветя.

— Каква картина? —каза Павел. Вчера тук кръв е тежло—днес цветя цъвтят. И като коленичиха пред паметта на своя любим другар, той започна своята изповед:

— Ради, чуй! Днес ние се венчахме с Вена по граждански брак... Вена е вече моя. Аз я обичам. Сега вече разбирам, че никога не ще мога да се разделя от нея... Радвай се

Ради, защото ти единствен разбираше това... Ето Вена е при мен... Вена, кажи—обичаш ли ме? Обичаш ли ме така, както аз тебе? Кажи! Аз казах вече. И Павел за пръв път целуна Вена...

— Другарю Ради, вземи тези цветя! Те са от Кина. Тя много скърби за теб—прошепна Вена, потрепера, заплака и ги положи сред тревите, заглеждана в шумака дано прозре трепета на някое поне листенце. И в това няма съзрание, тя усети да се разклащат нежните стебла на цветчетата и от някъде глас—идещ от усойния дол питаше: кажете ми другари, момче ли е детето ми или момиче и дойде ли другари свободата? Изгря ли те над родната земя?

— Тъй хубав е живота днес, другарю Ради, радвай се! Земята ни греє и по светналите пътища се срещат обновени хора... В майчините люлки нови бебенца трептят... И твоя Свободомир расте, расте... Ти не плачи за него!... Недей!... Кина е добра и всякога му пее за тебе. Ето аз ще набера от твоите цветя, ще му занеса и ще му кажа, че са от тебе, когато порастне да дойде да те види.

Свободомир расте... расте... Кина го люлее... люлее... Сбогом... сбогом... скъпи другарю Ради!

Велика Диновска

ДРУГАРСКО СЪРДЦЕ

(Продължение от миналия брой)

Веднаж Павел беше намерил любимата си другарка под цъвналия глогинов храст. Над нея падаха белите цветчета; оградяха я теменужки и иглика, но дори и тогава не посмя да я разбуди.

Вена стискаше в ръката си цветята що Кина ѝ бе дала, някои от които бяха увяхнали, а други съвсем окапали. Той взе, разгъна увяхналия букет, погледна тъмно-вишневите карамфили, кадифаните цветчета на смесената китка, светналите очички на маргаритката и от тази градинска колекция му се искаше да вземе Вена, отук—откъдето ще му разкаже за чудните ален в парка, за шумящия фонтан, където се сливат в небесна красота всички цветове; за старата липа, където в невяра изплака любовта си младеж и за чядно хубавата розова арка, където изплитат своята любов.

От тук да я вземе, да тръгне магически с нея—жената с бялата рокля и чудните фризури, а не с този партизански екип, който му напомня само страданията от партизанския живот. Така по-лесно би могъл да разкъса другарското чувство—

чувство тъй скъпо, което трябва да пламне в любов.

Той покри Вена с палтото си прихвана я внимателно, за да я не събуди наново и я изнесе във отбулкера, скри ръцете ѝ под палтото така, че да се вижда само главата ѝ. Тази красива глава, за която хиляди бяха раздадени на палачите и която въпреки всичко, не падна в борбата.

Как искаше той в тоя час да я отъели от епичните борби, да я отдели от вековната верига, да я хвърли долу в тихата и мирна равнина, където лъха щастието, за да сия намери отпосле и да я обгърне с пламъка на любовта!...

Павел гледаше спящата Вена, без да може да ѝ каже какви желаниа се пораждаха в душата му. Но тя видя как от очите му закапаха слъзи една след друга по лицето ѝ. И колкото повече слъзите капеха, толкова повече нейното лице ставаше спокойно и каменно като безстрашния Балкан, покрито с бледо-мраморна кожа, с сребрист мъх, като цветът на еделвайса, простран на най-високия скалист връх, откъснат